

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ πολιτική οικονομία, ως ξεχωριστό ερευνητικό αντικείμενο στον κλάδο των διεθνών σχέσεων, έχει πλέον εδραιωθεί στα προγράμματα σπουδών των διεθνών σχέσεων και των οικονομικών επιστημών, και δεν χρειάζεται να αναφερθούμε στην ανάγκη ύπαρξης έγκυρων και ενημερωμένων συγγραμμάτων που βοηθούν τους φοιτητές και τους μελετητές να κατανοήσουν τα θεμελιώδη ζητήματα της παγκόσμιας πολιτικής οικονομίας. Το βιβλίο των Ted Cohn και Andy Hira είναι ένα από τα καλύτερα και πλέον ενημερωμένα βιβλία που αναλύουν τα πολύπλοκα πρακτικά ζητήματα της σύγχρονης διεθνούς οικονομίας, προσφέροντας το απαραίτητο ιστορικό και θεωρητικό πλαίσιο για την κατανόηση της αλληλεπίδρασης των παγκόσμιων οικονομικών και κοινωνικών δυνάμεων που διαμορφώνουν τον σύγχρονο κόσμο.

Η προηγούμενη έκδοση στα ελληνικά από τον εκδοτικό οίκο Gutenberg έγινε το μακρινό 2009 και στηρίχθηκε στην τέταρτη έκδοση του βιβλίου. Έκτοτε έγιναν άλλες τρεις εκδόσεις, στις οποίες ο Ted Cohn ενημέρωνε το σύγγραμμά του με τις τρέχουσες οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις που κλόνισαν την παγκόσμια οικονομία και οδήγησαν στην επανεξέταση πολλών ζητημάτων, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Η παρούσα μετάφραση έγινε από την όγδοη έκδοση του βιβλίου και αποτελεί μια ουσιαστική και θεματική αναβάθμιση από την προηγούμενη ελληνική, καθώς έχουν προστεθεί νέα κεφάλαια και η πραγμάτευση καλύπτει τα πλέον πρόσφατα ζητήματα που έχουν ανακύψει στην παγκόσμια πολιτική οικονομία, όπως η ανάδυση της Κίνας σε παγκόσμια δύναμη και ο ανταγωνισμός με τις ΗΠΑ, το Brexit, ο αυξανόμενος ρόλος του διεθνούς χρηματοοικονομικού κεφαλαίου και άλλα πολλά που οι συγγραφείς εξηγούν αναλυτικά στον πρόλογο τους.

Η παρούσα έκδοση έγινε σε συνεργασία με τον συνάδελφο του Cohn στο Πανεπιστήμιο Simon Fraser (Βρετανική Κολούμπια, Καναδάς), Andy Hira, και έμελλε να είναι η τελευταία που θα συνέγραφε ο Cohn, ο οποίος απεβίωσε στις 27 Ιανουαρίου 2021. Ο Cohn υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της διεθνούς πολιτικής οικονομίας, συγγράφοντας ήδη από τη δεκαετία

του 1970 άρθρα και βιβλία για το διεθνές εμπόριο,¹ την ισχύ και την ηγεμονία στην εποχή της παγκοσμιοποίησης.² Υπήρξε μέλος της θεματικής επιτροπής για τα ζητήματα της «παγκόσμιας καπιταλιστικής οικονομίας» (μαζί με τους John T. Harvey, Roberto Patricio Korzeniewicz, Phillip Anthony O'Hara και Immanuel Wallerstein) για τη μεγάλη *Εγκυκλοπαίδεια της Πολιτικής Οικονομίας* που επιμελήθηκε ο Phillip Anthony O'Hara και παρέμεινε ερευνητικά ενεργός μέχρι το τέλος της ζωής του, συγγράφοντας άρθρα για τις χρηματοοικονομικές και νομισματικές σχέσεις, τις σχέσεις Βορρά - Νότου και την παγκόσμια διακυβέρνηση. Λίγο πριν από το τέλος της ζωής του, επιμελήθηκε (μαζί με τους Andy Hira και Norbert Gaillard) ένα βιβλίο για το διεθνές χρηματοοικονομικό κεφάλαιο, αναδεικνύοντας την ανεπαρκή του ρύθμιση σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο και τις θεμελιώδεις τάσεις που προηγήθηκαν και ακολούθησαν την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση του 2008.³

Στην παρούσα έκδοση ελέγχθηκαν όλες οι βιβλιογραφικές αναφορές και διορθώθηκαν σιωπηρά ορισμένες ανακρίβειες, ενώ οι υποσημειώσεις που οι συγγραφείς τοποθέτησαν στο τέλος κάθε κεφαλαίου μεταφέρθηκαν στο υποσέλιδο. Τέλος, προστέθηκαν από τον επιμελητή ορισμένες επιπλέον υποσημειώσεις (οι οποίες αναγνωρίζονται από την προσθήκη αγκυλών), όταν κρίθηκε απαραίτητο για την καλύτερη επεξήγηση όρων και νοημάτων του κειμένου, ή για την παράθεση μεταφράσεων της σχετικής βιβλιογραφίας στην ελληνική γλώσσα. Οφείλω ευχαριστίες στους συναδέλφους μου Χαράλαμπο Παπασωτηρίου και Δημήτρη Μυλωνάκη για τη βοήθειά τους στην απόδοση ορισμένων όρων, στον μεταφραστή Θανάση Βασιλείου για την αγαστή συνεργασία μας και στην Τέτη Παλαιοθοδώρου για τη φροντίδα των κειμένων του βιβλίου. Το τελικό αποτέλεσμα βαρύνει αποκλειστικά τον επιμελητή.

Δεκέμβριος 2022

Γιώργος Στασινόπουλος

1. *The International Politics of Agricultural Trade: Canadian-American Relations in a Global Agricultural Context* (Vancouver: University of British Columbia Press, 1990)· *Governing Global Trade: International Institutions in Conflict and Convergence* (Burlington, VT: Ashgate, 2002).

2. Theodore H. Cohn, Stephen McBride & John Wiseman (επιμ.), *Power in the Global Era: Grounding Globalization* (Basingstoke & London: Palgrave Macmillan 2000)· “Hegemony in the World Economy”, Phillip Anthony O'Hara (επιμ.), *Encyclopedia of Political Economy: Volume 1: A-K* (London & New York: Routledge, 1999), 439-442.

3. Anil Hira, Norbert Gaillard & Theodore H. Cohn (επιμ.), *The Failure of Financial Regulation: Why a Major Crisis Could Happen Again* (Cham: Palgrave Macmillan, 2019).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ΑΝΑ ΧΕΙΡΑΣ όγδοη έκδοση αυτού του βιβλίου επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στον τρόπο με τον οποίο η Κίνα αμφισβητεί τη Δύση στους περισσότερους τομείς της παγκόσμιας πολιτικής οικονομίας, από την ηγεσία του παγκόσμιου εμπορίου και της παγκόσμιας ανάπτυξης μέχρι τις αντιπαραθέσεις γύρω από την ουσία των «δίκαιων» εμπορικών πρακτικών. Επιπλέον, το βιβλίο επικεντρώνεται στο παγκόσμιο κύμα λαϊκισμού που συγκλόνισε τις ΗΠΑ και την ΕΕ μετά τη χρηματοοικονομική κρίση του 2008 και έφερε στο προσκήνιο έναν αριθμό λαϊκιστών ηγετών, την αντίδραση στη μετανάστευση και προετοίμασε το κλίμα του δημοψηφίσματος για την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση («Brexit»). Οι ακαδημαϊκοί και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής προσπαθούν να αντιδράσουν στα λαϊκιστικά αντανάκλαστικά με ποικίλους τρόπους, οι οποίοι εκτείνονται από τον προστατευτισμό, όπως αντικατοπτρίζεται στον εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας, και φτάνουν μέχρι τις έντονες ανησυχίες για την εισοδηματική ανισότητα και την ανισότητα στην κατανομή του πλούτου. Ενώ τα παραπάνω προβλήματα είναι γνωστά σε όλους, υπάρχουν εντυπωσιακές διαφορές μεταξύ των ερευνητών ως προς το ποιες είναι οι πολιτικές που θα πρέπει να υιοθετηθούν για την αντιμετώπισή τους. Ορισμένοι ερευνητές, λόγω χάρη, δικαιολογούν τον εμπορικό πόλεμο των ΗΠΑ κατά της Κίνας, με βάση τις αύξουσες ανησυχίες για τα θέματα κλοπής της πνευματικής ιδιοκτησίας και τις κυρώσεις των ΗΠΑ κατά της κινεζικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών Huawei που επιβλήθηκαν το 2018, εκφράζοντας αυτές τις ανησυχίες. Εντούτοις, ορισμένοι άλλοι, λόγω χάρη, οι Niall Ferguson και Moritz Schularik (2011), εισήγαγαν τον όρο «Chimerica» για να υπογραμμίσουν τη συμβιωτική σχέση Κίνας και ΗΠΑ, όπου η Κίνα με τα εμπορικά πλεονάσματά της τροφοδοτεί την ανάπτυξή της και οι ΗΠΑ εξασφαλίζουν τη στήριξη του χρέους τους.¹

1. Niall Ferguson & Moritz Schularick, "The End of Chimerica", *International Finance* 14: 1 (Άνοιξη 2011): 1-26. [Βλέπε και Niall Ferguson, *Ο μεγάλος εκφυλισμός*, μτφρ. Νίκος Ρούσσοσ (Αθήνα: Παπαδόπουλος, 2013).]

Κατά τον ίδιο περίπου τρόπο, ενώ τα δημογραφικά στοιχεία της γήρανσης του πληθυσμού στη Δύση υποδηλώνουν την ανάγκη για μεγαλύτερη μετανάστευση, οι αύξουσες ανισότητες και τα κύματα προσφύγων δημιουργούν ξενοφοβικές αντιδράσεις.

Η έλλειψη συναίνεσης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων, όπως αυτές που προαναφέρθηκαν, αποδεικνύει τη σημασία της θεωρίας. Η θέση μας απέναντι σε αυτά τα ζητήματα συχνά συνδέεται με το πού βρισκόμαστε, και εδώ οι θεωρητικές απόψεις μας έχουν σημαντική επίδραση στις συνταγές της πολιτικής που θα επιλέξουμε. Κατ' αυτή την έννοια, το ανά χείρας βιβλίο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο της θεωρίας και στη σχέση θεωρίας - πράξης. Η θεωρία μάς βοηθάει να προσδιορίσουμε ψήγματα της τάξης στον σύνθετο κόσμο της διεθνούς πολιτικής οικονομίας, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να προχωρήσουμε πέρα από το περιγραφικό επίπεδο και να αναλάβουμε να εξηγήσουμε τις αιτιώδεις σχέσεις και να αποτολμήσουμε μετριοπαθείς προβλέψεις για την πορεία του κόσμου. Επίσης, η θεωρητική μας προσέγγιση επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε και ερμηνεύουμε τα σχετικά ζητήματα. Εφαρμόζοντας τη θεωρία σε όλους τους βασικούς τομείς των θεμάτων της διεθνούς πολιτικής οικονομίας, αυτό το βιβλίο βοηθάει τους διδάσκοντες να δημιουργήσουν γέφυρες θεωρίας και πράξης προς όφελος των φοιτητών τους. Επικεντρώνεται επίσης σε τέσσερις βασικές θεματικές ενότητες: την παγκοσμιοποίηση, τις σχέσεις Βορρά - Βορρά (μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών), τις σχέσεις Βορρά - Νότου (μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών) και τις σχέσεις Νότου - Νότου. Η παγκοσμιοποίηση, παρά την καθοριστική σημασία της, δεν έχει οδηγήσει σε μια παγκόσμια κοινωνία ή σε κάποια μορφή παγκόσμιας διακυβέρνησης. Πράγματι, έχουμε δώσει ιδιαίτερη σημασία στις σημερινές δυνάμεις που δείχνουν να κινούνται ενάντια στην παγκοσμιοποίηση. Επιπλέον, στον βαθμό που θεωρούμε ότι πρόκειται για σημαντικά τρέχοντα ζητήματα, το βιβλίο πραγματεύεται τις διασυνδέσεις μεταξύ των οικονομικών θεμάτων και των θεμάτων ασφάλειας, αλλά και των εγχώριων και των διεθνών θεμάτων.

ΤΑ ΝΕΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ

Ορισμένες από τις σημαντικές αναθεωρήσεις της παρούσας έκδοσης περιλαμβάνουν τα εξής:

- Δίνουμε έμφαση στις σχέσεις Κίνας - ΗΠΑ, τις οποίες θεωρούμε ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο πραγματευόμαστε σε ολόκληρο το βιβλίο, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων για την ασφάλεια, το εμπόριο και τη χρηματοδότηση.

- Σε πολλά κεφάλαια μελετάμε την άνοδο του λαϊκισμού, συμπεριλαμβανομένης της συζήτησης για το Brexit, την ανισότητα και τη μετανάστευση.
- Στην ανά χείρας έκδοση δώσαμε μεγαλύτερη έμφαση στις σχέσεις Νότου - Νότου, συμπεριλαμβανομένης της αυξανόμενης παρουσίας της Κίνας στον Νότο.
- Στο Κεφάλαιο 3 προχωρήσαμε σε έναν πληρέστερο ορισμό του νεομερκαντιλισμού, θεωρώντας τον ως μια εκδοχή του ρεαλισμού, και τον συνδέσαμε με μια ποικιλία νέων μορφών οικονομικού εθνικισμού που προκύπτουν από το λαϊκιστικό κύμα. Στο Κεφάλαιο 4 ανοίγουμε μια νέα συζήτηση για τον νεοφιλελευθερισμό και στεκόμαστε στη διάσταση απόψεων μεταξύ κευνσιανών και μονεταριστών γύρω από το θέμα των οικονομικών διακυμάνσεων.
- Το Κεφάλαιο 5 για τις κριτικές προσεγγίσεις εμπεριέχει εκτεταμένες αναθεωρήσεις, συμπεριλαμβανομένης μιας συζήτησης για τον φροντισμό και τις νέες ανησυχίες σχετικά με τις αναθέσεις δραστηριοτήτων σε τρίτους, την αυτοματοποίηση και την οικονομία της διαδικτυακής «πλατφόρμας».
- Το Κεφάλαιο 6 επικαιροποιεί τη συζήτηση για τη συνεχιζόμενη κυριαρχία του δολαρίου ΗΠΑ, το σχετικό ζήτημα της διακράτησης του χρέους των ΗΠΑ από την Κίνα και τον πιθανό ρόλο του κινεζικού νομίσματος. Έχουμε επίσης προσθέσει μια σύντομη πραγμάτευση γύρω από το ζήτημα μιας πιο ενεργού νομισματικής πολιτικής μετά την κατάρρευση του 2008.
- Το Κεφάλαιο 7 εξετάζει τις αντίθετες απόψεις σχετικά με τη χρηματοοικονομική ρύθμιση στην εύθραυστη ανάκαμψη από την κατάρρευση του 2008 και ενημερώνει για την κρίση του χρέους της ευρωζώνης. Συζητάμε επίσης την ευπάθεια του κινεζικού τραπεζικού τομέα και τις νέες ανησυχίες και τις πολιτικές δραστηριότητες γύρω από τις εξωχώριες οικονομικές δράσεις και τα κρυπτονομίσματα. Τέλος, εξετάζουμε τις πιθανότητες μελλοντικών παγκόσμιων οικονομικών κρίσεων μετά την πανδημική κρίση του ιού Covid-19.
- Το Κεφάλαιο 8 για τις παγκόσμιες εμπορικές σχέσεις εξετάζει πιο προσεκτικά τα θέματα των αντιπαραθέσεων ΗΠΑ και Κίνας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων μεταφοράς τεχνολογίας και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Εξετάζουμε τον μεταβαλλόμενο ρόλο του ΠΟΕ, όσον αφορά τις διαδικασίες επίλυσης των εμπορικών διαφορών, και κάνουμε μια σύντομη αναφορά στο μοντέλο της βαρύτητας του διεθνούς εμπορίου.
- Το Κεφάλαιο 9 παρακολουθεί τις συνέπειες της απόσυρσης των ΗΠΑ από την Εταιρική Σχέση του Ειρηνικού (TPP) και εξετάζει πιο προσεκτικά το Brexit. Στο ίδιο κεφάλαιο εξετάζουμε επίσης τις εξελίξεις της διαπραγμάτευσης σχετικά με τη NAFTA (η οποία τώρα ονομάζεται USMCA) και επικαιροποιούμε εξελίξεις και ζητήματα που σχετίζονται με την Κοινή Αγορά της Νότιας Αμερικής (τη Mercosur).

- Στο Κεφάλαιο 10 προσθέτουμε μια σύντομη αναφορά για την κατάρτα των πόρων, την πρωτοβουλία Belt & Road της Κίνας και προσθέτουμε μια νέα πραγμάτευση για τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, για το υπόδειγμα OLI (Ιδιοκτησία-Τοποθεσία-Εσωτερίκευση) για τις επενδύσεις των πολυεθνικών επιχειρήσεων και το πλαίσιο του κύκλου των προϊόντων.
- Το Κεφάλαιο 11, το οποίο επικεντρώνεται στην παγκόσμια ανάπτυξη, αναθερμαίνει ουσιαστικά την αντιπαράθεση για τις στρατηγικές ανάπτυξης και επικεντρώνεται στο ζήτημα των στρατηγικών που καθοδηγούνται από το κράτος έναντι των στρατηγικών που καθοδηγούνται από την αγορά. Συζητά επίσης σε βάθος τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης και τους εναλλακτικούς αναπτυξιακούς οργανισμούς που καθοδηγούνται από την Κίνα.
- Το Κεφάλαιο 12 δίνει μεγαλύτερη έμφαση στον λαϊκισμό, στην κλιματική αλλαγή και τη μετανάστευση, ως αναδυόμενα ζητήματα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας.

Αυτή η έκδοση συνοδεύεται από ένα σύνολο διαφανειών PowerPoint ειδικά για κάθε κεφάλαιο και, επίσης, με μια ενημερωμένη «Τράπεζα Θεμάτων» που διευκολύνει τους διδάσκοντες. Η έκδοση συμπληρώνεται με την προσθήκη μιας σειράς νέων όρων, με την επικαιροποίηση των περισσότερων πινάκων· αφιερώνει μεγαλύτερο χώρο στην αποσαφήνιση της ορολογίας και, βέβαια, συνοδεύεται από περισσότερα διαγράμματα και σχήματα.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το ανά χείρας βιβλίο έχει μια σειρά από ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχουν διατηρηθεί με συνέπεια στις οκτώ εκδόσεις του:

- Δίνει έμφαση στην αλληλεπίδραση μεταξύ θεωρίας και πράξης. Οι φοιτητές κατανοούν καλύτερα τη θεωρία όταν βλέπουν τις πρακτικές εφαρμογές της και η θεωρία δίνει νόημα στα ουσιαστικά ζητήματα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας. Τα Κεφάλαια 3-5 συζητούν τις θεωρητικές προσεγγίσεις της διεθνούς πολιτικής οικονομίας και τα Κεφάλαια 6-11 επικεντρώνονται σε ουσιαστικά ζητήματα (νομισματικές σχέσεις, χρηματοοικονομικές κρίσεις, παγκόσμιο και περιφερειακό εμπόριο, πολυεθνικές επιχειρήσεις και παγκόσμια ανάπτυξη).
- Δίνει έμφαση στον ρόλο των επίσημων και άτυπων οικονομικών οργανισμών ή θεσμών. Με την παγκοσμιοποίηση, υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για παγκόσμια διακυβέρνηση στη διεθνή πολιτική οικονομία. Ωστόσο, η διαχείριση της παγκόσμιας οικονομίας γίνεται όλο και πιο δύσκολη και το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

υφίστανται ολοένα αυξανόμενες πιέσεις. Το Κεφάλαιο 2 εισάγει το θεσμικό πλαίσιο για τη διαχείριση της παγκόσμιας οικονομίας. Έμφαση δίνεται επίσης στον ρόλο των ιδιωτικών δρώντων—όπως οι πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών—στην παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση.

- Επικεντρώνεται στην ιστορική εξέλιξη των θεμάτων. Θεωρούμε απαραίτητο κάποιο ιστορικό υπόβαθρο για την κατανόηση των σύγχρονων θεμάτων της διεθνούς πολιτικής οικονομίας. Λόγου χάρη, η γνώση της ιστορίας της σχεδόν άτυπης Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) μας βοηθάει να κατανοήσουμε γιατί οι ισχυρές εμπορικές οικονομίες θέλησαν να την αντικαταστήσουν με τον θεσμικό ΠΟΕ το 1995, ενώ και η κατανόηση της ένταξης της Κίνας στον ΠΟΕ το 2001 μας εισάγει στις τρέχουσες εμπορικές διαφορές.
- Μελετά θέματα των σχέσεων Βορρά - Βορρά, Βορρά - Νότου και Νότου - Νότου. Το Κεφάλαιο 11 πραγματεύεται την παγκόσμια ανάπτυξη και συζητά τη στρατηγική ανάπτυξης και τον τρόπο με τον οποίο η Κίνα μεταβάλλει τις αντιλήψεις μας για τον διαχωρισμό κράτους και αγοράς.
- Επικεντρώνεται στις προτιμησιακές (μερικές φορές, στις περιφερειακές) εμπορικές συμφωνίες καθώς και σε παγκόσμιες σχέσεις της παγκόσμιας πολιτικής οικονομίας. Λόγου χάρη, το Κεφάλαιο 9 μελετά το φαινόμενο εξάπλωσης των προτιμησιακών εμπορικών συμφωνιών.
- Επικεντρώνεται στις εγχώριες-διεθνείς αλληλεπιδράσεις στην παγκόσμια πολιτική οικονομία.
- Πραγματεύεται ένα ευρύ φάσμα οικονομικών εννοιών της διεθνούς πολιτικής οικονομίας, καθιστώντας τις όσο το δυνατόν πιο σαφείς για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές στο επιστημονικό αντικείμενο, χωρίς να τις απλοποιεί υπερβολικά. Για να γίνουν οι έννοιες πιο «φιλικές προς τον χρήστη», δίνονται πολλά παραδείγματα.
- Το βιβλίο περιλαμβάνει έναν ικανό αριθμό βιβλιογραφικών αναφορών για πρόσθετη μελέτη και έρευνα προκειμένου να γίνει κατανοητή από τους φοιτητές η πολυπλοκότητα της διεθνούς πολιτικής οικονομίας. Στο τέλος του κάθε κεφαλαίου παρατίθενται οι ενότητες που επικεντρώνεται σε «Ερωτήσεις», «Βασικούς όρους» και «Πρόσθετη βιβλιογραφία». Όλοι οι βασικοί όροι παρατίθενται με έναν σύντομο ορισμό τους στο «Γλωσσάριο», στο τέλος του βιβλίου. Οι διδάσκοντες έχουν πρόσβαση σε διαφάνειες PowerPoint τις οποίες μπορούν να τροποποιήσουν για να διευκολύνουν τις διαλέξεις τους.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΕΙΜΑΣΤΕ ευγνώμονες για τα σχόλια, τις συμβουλές και την υποστήριξη ορισμένων ατόμων κατά τη συγγραφή και την αναθεώρηση αυτού του βιβλίου. Πρώτον, ο Ted Cohn θέλει να ευχαριστήσει τον αείμνηστο καθηγητή Mark Zacher για τις συζητήσεις, τις συμβουλές και τη φιλία που μοιράστηκε μαζί μας όλα αυτά τα χρόνια. Ευχαριστούμε τον Michael Webb του Πανεπιστημίου Victoria για τις εκτενείς ανταλλαγές απόψεων και τις συμβουλές στις περισσότερες εκδόσεις του βιβλίου, και τον Benjamin Cohen του Πανεπιστημίου California-Santa Barbara για τις χρήσιμες συμβουλές και τα σχόλιά του. Η έμφαση της παρούσας έκδοσης του βιβλίου της *Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας* στους διεθνείς θεσμούς και στη διακυβέρνηση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ενδιαφέρον που ανέπτυξα για το θέμα πριν από χρόνια, όταν ο αείμνηστος καθηγητής Harold K. Jacobson του Πανεπιστημίου του Michigan ήταν επιβλέπων στο διδακτορικό μου. Το ειδικευμένο προσωπικό των εκδόσεων Taylor and Francis μάς έχει στηρίξει και μας έχει ενθαρρύνει ιδιαίτερα στην όγδοη έκδοση και αναθεώρηση αυτού του βιβλίου.

Θέλουμε ιδιαίτερα να ευχαριστήσουμε την Jennifer Knerr και τη Jacqueline Dorsey για τον χρόνο τους και τις πολλές χρήσιμες προτάσεις. Θέλουμε, επίσης, να ευχαριστήσουμε τη Liz Dittner για την επεξεργασία αντιγραφής των δοκιμών και την Julia Hanney για τον συντονισμό της διαδικασίας. Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε πέντε ανώνυμους κριτικούς αναγνώστες για τις χρήσιμες προτάσεις τους σχετικά με τις αναθεωρήσεις. Εκτιμούμε, επίσης, την υποστήριξη του προσωπικού των εκδόσεων Routledge και Pearson Longman για προηγούμενες εκδόσεις αυτού του βιβλίου. Ευχαριστούμε, επίσης, τους παρακάτω εξωτερικούς κριτικούς αναγνώστες, των οποίων τα χρήσιμα σχόλια βελτίωσαν τις διάφορες εκδόσεις αυτού του βιβλίου: Katherine Barbieri, University of South Carolina· Sherry L. Bennett, Πανεπιστήμιο Rice· Vicki Birchfield, Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Τζόρτζια· Kurt Burch, Πανεπιστήμιο του Ντέλαγουερ· Jeffrey Cason, Middlebury College· Robert A. Daley, Albertson College· Vincent Ferraro, Κολέγιο Mount Holyoke· David N. Gibbs, Πανεπιστήμιο της Αριζόνα· Vicki L.

Golich, California State University-San Marcos· Robert Griffiths, Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας στο Greensboro· Beverly G. Hawk, Πανεπιστήμιο της Αλαμπάμα στο Μπέριμινγκχαμ· Michael J. Hiscox, Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια-Σαν Ντιέγκο· Tobias Hoffman, College of William and Mary· Matthias Kaelberer, Πανεπιστήμιο της Βόρειας Αϊόβα· Quan Li, Κρατικό Πανεπιστήμιο της Φλόριντα· Waltraud Q. Morales, Πανεπιστήμιο της Κεντρικής Φλόριντα· Thomas Oatley, Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας στο Chapel Hill· James Quirk, Καθολικό Πανεπιστήμιο της Αμερικής· Howard Richards, Earlham College· David E. Spiro, Πανεπιστήμιο της Αριζόνα· Kenneth P. Thomas, Πανεπιστήμιο του Missouri-St. John Tuman, Πανεπιστήμιο της Νεβάδα, Λας Βέγκας· Robert S. Walters, Πανεπιστήμιο του Πίτσμπουργκ· Ming Wan, Πανεπιστήμιο George Mason και Jin Zeng, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Φλόριντα.

Ευχαριστούμε, επίσης, αρκετούς συναδέλφους στο Πανεπιστήμιο Simon Fraser, συμπεριλαμβανομένων των James Busumtwi-Sam, Stephen McBride, David Laycock, Sandra MacLean, Tsuyoshi Kawasaki και Michael Howlett. Οι ευχαριστίες μας θα ήταν ελλιπείς εάν δεν αναφερόμασταν στον σημαντικό ρόλο των φοιτητών μας που τα τελευταία τα χρόνια έθεσαν σημαντικά ερωτήματα γύρω από καιρία θέματα και σχολίασαν αρκετές πτυχές της διεθνούς πολιτικής οικονομίας, όχι μόνο τις ξεκάθαρες, αλλά κυρίως αυτές που βρήκαν πως είναι συγκεχυμένες. Οι γιοι του Ted, Daniel και Frank μάς βοήθησαν με τις συμβουλές τους, ειδικά πάνω στα θέματα που σχετίζονται με τη δουλειά που κάνουν και οι δύο στη διεθνή ανάπτυξη. Τα παιδιά του Andy (Anil Hira), η Sarita και ο Dylan, του δίνουν τη φλόγα που τον διατηρεί δραστήριο. Τέλος, αφιερώνουμε αυτό το βιβλίο στις συζύγους μας, Shirley και Patty, για την αμέριστη φροντίδα, την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους.

Theodore H. Cohn και Anil Hira

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠ ή GDP:	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΕΘΕ ή GNI:	Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα
ΑΕΘΠ ή GNP:	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΑΚΕ:	Αφρική, Καραϊβική και Ειρηνικός
ΑΞΕ:	άμεση ξένη επένδυση (FDI)
ΑΔΒ:	Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης
ΑΔΔ:	δασμοί αντιντάμπινγκ
ΑΦΛ:	Αμερικανική Ομοσπονδία Εργασίας
ΑΦΤΑ:	Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών της ASEAN
ΑΙΔΣ:	σύνδρομο επίκτητης ανοσοανεπάρκειας
ΑΙΠΒ:	Ασιατική Επενδυτική Τράπεζα Υποδομών
ΑΣΕΑΝ:	Ένωση Χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας
ΒΙΣ:	Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών
ΒΙΤΣ:	διμερείς επενδυτικές συμφωνίες
Brexit:	το βρετανικό δημοψήφισμα του 2016 υπέρ της αποχώρησης του Η.Β. από την Ευρωπαϊκή Ένωση
ΒΡΙ:	Πρωτοβουλία Belt and Road (Κίνα)
ΒΡΙΚ:	Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα
ΒΡΙΚΣ:	Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότια Αφρική
ΚΑΚΜ:	Κοινή Αγορά της Κεντρικής Αμερικής
ΚΔΦ:	Συνεκτικό Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΚΔΟ:	εγγυημένα χρεωστικά ομόλογα
ΚΕΕΚ:	χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης
ΚΕΤ:	ενιαίος εξωτερικός δασμός

CFCs:	χλωροφθοράνθρακες
CFIUS:	Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων (ΗΠΑ)
CIA:	Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΗΠΑ)
CIO:	Κογκρέσο των Βιομηχανικών Οργανώσεων
CMEA:	Συμβούλιο για την Αμοιβαία Οικονομική Βοήθεια (Comecon)
CPEs:	Κεντρικά σχεδιασμένες οικονομίες
CPTPP:	Ολοκληρωμένη και Προοδευτική Εταιρική Σχέση των Χωρών του Ειρηνικού
CRTA:	Επιτροπή Περιφερειακών Εμπορικών Συμφωνιών (ΠΟΕ)
CSO:	οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών
CSR:	εταιρική κοινωνική ευθύνη
CTE:	Επιτροπή Εμπορίου και Περιβάλλοντος (ΠΟΕ)
CU:	τελωνειακή ένωση
CUSFTA:	Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου Καναδά - ΗΠΑ
CVDs:	αντισταθμιστικά τέλη
ΔΕΕ:	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (και Ευρωπαϊκό Δικαστήριο)
ΔΝΤ:	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF)
DAC:	Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας
DC:	αναπτυγμένη χώρα
DDA:	αναπτυξιακή ατζέντα της Ντόχα
DISC:	Εθνικός Οργανισμός Διεθνών Πωλήσεων (ΗΠΑ)
E&A:	έρευνα και ανάπτυξη (R&D)
EE:	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΠ:	Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (SEA)
EK:	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
EKAX:	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ECSC)
EKT:	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ECB)
ΕΝΣ:	Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (EMS)
ΕΟΧ:	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΤΑΑ:	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD)
EFTA:	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών
ERM:	Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών
Euratom:	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας

FDIC:	Ομοσπονδιακός Οργανισμός Εγγύησης Καταθέσεων
FIRA:	Υπηρεσία Αναθεώρησης Ξένων Επενδύσεων (Καναδάς)
FSU:	πρώην Σοβιετική Ένωση
FTA:	ζώνη ελεύθερου εμπορίου
FTAA:	Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου της Αμερικανικής Ηπείρου
G-5:	Ομάδα των Πέντε
G-7:	Ομάδα των Επτά
G-8:	Ομάδα των Οκτώ
G-10:	Ομάδα των Δέκα
G-20:	Ομάδα των Είκοσι
G-24:	Ομάδα των 24
G-77:	Ομάδα των 77
GAB:	Γενικές Συμφωνίες Δανεισμού
GATS:	Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο Υπηρεσιών (ΠΟΕ)
GATT:	Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου
GHG:	αέρια του θερμοκηπίου
GPE:	παγκόσμια πολιτική οικονομία
GSP:	Γενικευμένο Σύστημα Προτιμήσεων
HDI:	δείκτης ανθρώπινης ανάπτυξης
HIPC:	Υπερχρεωμένες Φτωχές Χώρες
HIV:	ιός ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας
IBRD:	Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (Παγκόσμια Τράπεζα)
ICSID:	Διεθνές Κέντρο Διακανονισμού Επενδυτικών Διαφορών
IDA:	Διεθνής Οργανισμός Ανάπτυξης (Παγκόσμια Τράπεζα)
IDB:	Διαμερικανική Τράπεζα Ανάπτυξης
IFC:	Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης
IHDI:	δείκτης ανθρώπινης ανάπτυξης, προσαρμοσμένος στην ανισότητα
IO:	διεθνής οργανισμός
IPE:	διεθνής πολιτική οικονομία
IR:	διεθνείς σχέσεις
IT:	πνευματική ιδιοκτησία
ISDS:	επίλυση διαφορών επενδυτή - κράτους

ISI:	εκβιομηχάνιση για την υποκατάσταση των εισαγωγών
ITO:	Διεθνής Οργανισμός Εμπορίου
ITT:	Οργανισμός Διεθνούς Τηλεφωνίας-Τηλεγραφίας
KIEOs:	θεμελιώδεις διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί
LAFTA:	Λατινοαμερικανική Ένωση Ελεύθερων Συναλλαγών
LDC:	λιγότερο αναπτυγμένη χώρα
LIC:	χώρα χαμηλού εισοδήματος
LLDC:	ελάχιστα αναπτυγμένη χώρα
M&As:	συγχωνεύσεις και εξαγορές
MAI:	Πολυμερής Συμφωνία για τις Επενδύσεις (ΟΟΣΑ)
MBSs:	ενυπόθηκοι τίτλοι
MDGs:	Στόχοι Ανάπτυξης της Χιλιετίας (ΟΗΕ)
MDRI:	Πολυμερής Πρωτοβουλία για την Ελάφρυνση του Χρέους
Mercosur:	Κοινή Αγορά της Νότιας Αμερικής
MFA:	Πολυϊνική Συμφωνία
MFN:	μάλλον ευνοούμενο κράτος
MIC:	χώρα μεσαίου εισοδήματος
MIGA:	Πολυμερής Οργανισμός Εγγύησης Επενδύσεων
MNC:	πολυεθνική επιχείρηση
MTNs:	πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις
NAFTA:	Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου Βόρειας Αμερικής
NATO:	Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου, γνωστός και ως Βορειο-ατλαντική Συμμαχία
NEM:	Νέος Οικονομικός Μηχανισμός
NEP:	Εθνικό Ενεργειακό Πρόγραμμα
NGO:	μη κυβερνητικός οργανισμός
NIE:	νεο-εκβιομηχανισμένη οικονομία
NIEO:	Νέα Διεθνής Οικονομική Τάξη
NTB:	μη δασμολογικοί φραγμοί
OEOΣ:	Οργανισμός για την Ευρωπαϊκή Οικονομική Συνεργασία (ΟΕΕC)
ΟΗΕ:	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ή Ηνωμένα Έθνη
ONE:	Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ευρώπη)

ΟΟΣΑ:	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD)
ΟΠΕΚ:	Οργανισμός Πετρελαιο-Εξαγωγικών Κρατών (OPEC)
OBM:	μοντέλο αποδυναμωμένης διαπραγμάτευσης
ODA:	επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια
ODF:	επίσημη αναπτυξιακή χρηματοδότηση
OLI:	Ιδιοκτησία, Τοποθεσία και Εσωτερίκευση – πλαίσιο για την κατανόηση της λήψης αποφάσεων για επενδύσεις πολυεθνικών επιχειρήσεων
ΠΟΕ:	Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (WTO)
PPP:	ισοτιμία αγοραστικής δύναμης
PRB:	Γραφείο Αναφοράς Πληθυσμού
PRC:	Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας
PRSPs:	Εκθέσεις Στρατηγικής για τη Μείωση της Φτώχειας
PTA:	προτιμησιακή εμπορική συμφωνία
RCEP:	Περιφερειακή Συνολική Οικονομική Συνεργασία
RMB:	ρενμίνμπι (Κίνα)
RTA:	περιφερειακή εμπορική συμφωνία
RTAA:	Νόμος για τις Αμοιβαίες Εμπορικές Συμβάσεις
SAL:	δάνειο διαρθρωτικής προσαρμογής
SAP:	πρόγραμμα διαρθρωτικής προσαρμογής
SDGs:	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
SDRs:	ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα
SDT:	ειδική και διακριτική μεταχείριση
SEC:	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΗΠΑ)
SWF:	κρατικό επενδυτικό κεφάλαιο ή κρατικό επενδυτικό ταμείο
TAN:	διεθνικό δίκτυο υπεράσπισης
TOA:	Συνθήκη της Ασουνθιόν
TPP:	Εταιρική Σχέση του Ειρηνικού
TRIMS:	Συμφωνία για Επενδυτικά Μέτρα στον τομέα του Εμπορίου
TRIPS:	Συμφωνία για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στον τομέα του Εμπορίου
TTIP:	Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων
UNCTAD:	Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη

UNCTC:	Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για τις Διεθνικές Επιχειρήσεις
UNDP:	Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη
UNICEF:	Διεθνές Ταμείο Επείγουσας Βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά
USMCA:	Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου ΗΠΑ - Μεξικού - Καναδά
USTR:	Γραφείο του Εκπροσώπου των ΗΠΑ για το εμπόριο
VERS:	εθελούσιοι περιορισμοί των εξαγωγών
WEF:	Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (Νταβός)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΟΙ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ χώρες του Βορρά, κατά κύριο λόγο οι χώρες της Δύσης —οι Ηνωμένες Πολιτείες και τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)—, υπήρξαν κυρίαρχες οικονομικές δυνάμεις στη διεθνή πολιτική οικονομία. Ωστόσο, στην παραπάνω κυριαρχία της Δύσης, παρουσιάστηκαν ρωγμές, καθώς ένα μέρος της οικονομικής ισχύος μετατοπίστηκε προς τις χώρες της Ασίας και, κυρίως, προς την Κίνα. Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση του 2008 (την οποία θα συζητήσουμε στο Κεφάλαιο 7), που ξεκίνησε από τις Ηνωμένες Πολιτείες, και η συνακόλουθη κρίση δημόσιου χρέους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι δραματικές ενδείξεις της παραπάνω μετατόπισης της οικονομικής ισχύος.

Οι σπουδές της διεθνούς πολιτικής οικονομίας απαιτούν τεκμηριωμένες γνώσεις σε τομείς όπως το εμπόριο, οι νομισματικές και χρηματοοικονομικές σχέσεις, οι ξένες επενδύσεις και η ανάπτυξη. Ωστόσο, οι άνθρωποι ερμηνεύουν διαφορετικά τα «γεγονότα», ανάλογα με το αν τα βλέπουν «από το γραφείο μιας τράπεζας στη Ζυρίχη, από ένα εργοστάσιο χαμηλού κόστους στα σύνορα του Μεξικού (*maquiladora*), από μια παραγκούπολη του Περού, από έναν ορυζώνα στη Σρι Λάνκα ή από ένα γραφείο οικονομικών και εμπορικών υποθέσεων στην Ουάσιγκτον».¹ Επιπλέον, η ερμηνεία που δίνουμε ως άτομα στα γεγονότα εξαρτάται από τις θεωρητικές μας απόψεις, έχοντας ως μόνη επιλογή οι απόψεις αυτές να είναι είτε έμμεσες είτε να προκύπτουν σαφώς από τις θεωρίες που χρησιμοποιούμε για να ερμηνεύσουμε τα ζητήματα και τα γεγονότα. Λόγου χάρη, οι αποκλίνουσες ερμηνείες για τα αίτια των χρηματοοικονομικών κρίσεων (για τις οποίες θα μιλήσουμε

1. James A. Caporaso, “International Political Economy”, στο Ada W. Finifter (επιμ.), *Political Science: The State of the Discipline II* (Washington, DC: American Political Science Association, 1993): 451-481, εδω 451.

στο Κεφάλαιο 7) αποδεικνύουν ότι οι θεωρητικές μας απόψεις επηρεάζουν την τοποθέτησή μας για τα διεθνή γεγονότα. Επίσης, οι θεωρητικές μας απόψεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ιεραρχούμε τη σημασία των γεγονότων. Παραδείγματος χάρη, οι ρεαλιστές επικεντρώνονται στις σχέσεις ισχύος μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών του Βορρά, ενώ πολλοί θιασώτες της κριτικής θεωρίας υποστηρίζουν ότι η εκμετάλλευση των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών του Νότου από τις χώρες του Βορρά αποτελεί ένα πιο σημαντικό ζήτημα. Το βιβλίο αυτό εστιάζει στις ανταγωνιστικές θεωρητικές προσεγγίσεις, ακριβώς επειδή η μελέτη της διεθνούς πολιτικής οικονομίας είναι «πολύ σημαντική και πολυδιάστατη ώστε να αφεθεί σε μία μόνο αναλυτική ή μεθοδολογική προσέγγιση».² Επιπλέον, το ανά χείρας βιβλίο δίνει έμφαση στην αλληλεπίδραση θεωρίας και πράξης: η θεωρία διαμορφώνει την πράξη μας στη διεθνή πολιτική οικονομία και η εμπειρική σκευή της πράξης μάς οδηγεί στην επαναξιολόγηση της θεωρίας μας.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ;

Οι θεωρητικοί της διεθνούς πολιτικής οικονομίας πιστεύουν ότι πρέπει να διαβούμε τις διαχωριστικές γραμμές μεταξύ οικονομικής και πολιτικής επιστήμης εάν θέλουμε να κατανοήσουμε τη συμπεριφορά, τις σχέσεις και τις μεταβολές σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πολιτική διάσταση της διεθνούς πολιτικής οικονομίας μελετά την επιδίωξη της ισχύος και της επιρροής ενός μεγάλου φάσματος δημόσιων και ιδιωτικών δρώντων. Ο σημαντικότερος δημόσιος δρων είναι το κράτος ως κυρίαρχη, εδαφική και πολιτική ενότητα. Η οικονομική διάσταση της διεθνούς πολιτικής οικονομίας ασχολείται με την επιδίωξη του πλούτου και της ευημερίας στην αγορά – τον μηχανισμό συντονισμού αγοραστών και πωλητών που ανταλλάσσουν αγαθά και υπηρεσίες σε τιμές που καθορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση. Η αγορά, σύμφωνα με τους φιλελεύθερους οικονομολόγους, λειτουργεί με σκοπό την αποτελεσματική κατανομή των πόρων που βρίσκονται σε στενότητα, ώστε οι προτιμήσεις των καταναλωτών να καθορίζουν το τι θα παραχθεί. Οι ετερόδοξοι οικονομολόγοι εστιάζουν, επίσης, στην κατανομή του πλούτου και της ισχύος. Όταν μερικές μεγάλες επιχειρήσεις ή εταιρείες κυριαρχούν σε μια αγορά, έχουν τη δυνατότητα να περιορίζουν τον ανταγωνισμό και να αυξάνουν τις τιμές για να διευρύνουν τα κέρδη τους. Επιπλέον, ο πλούτος

2. Kathleen R. McNamara, “Of Intellectual Monocultures and the Study of IPE”, *Review of International Political Economy*, 16:1 (Φεβρουάριος 2009): 72-84, εδώ 73.